

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ГОРОХІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ»**

Циклова комісія агротехнічних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

*Заступник директора коледжу
з навчальної роботи*

_____ *О.М. Генсецька*
31 серпня 2022 року

ГЕОГРАФІЯ

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

Рівень освіти: **профільна середня освіта**

Галузь знань

07 Управління та адміністрування

Спеціальність

071 Облік і оподаткування

072 Фінанси, банківська справа та страхування

076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Галузь знань

20 Аграрні науки та продовольство

Спеціальність

204 Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва

201 Агрономія

Статус предмету

базовий

Форма навчання

денна

Навчальний рік

2022/2023

Семестр

1-2

Кількість кредитів ECTS

3

Мова викладання, навчання

та оцінювання

українська

Форма заключного контролю

семестрова оцінка

Викладач: **Жельчик Г.М.**, викладач географії, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист

Пролонговано: на 2023/2024 н .р. _____ (_____) «__» _____ 20__р.

(підпис, ПІБ, дата)

Горохів – 2022

Робоча програма навчального предмету "Географія" для здобувачів профільної середньої освіти розроблена відповідно до навчальної програми з географії для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів (рівень стандарту), затвердженої наказом МОН України № 698 від 03 серпня 2022 року. Горохів, 30 серпня 2022 року. – 28 с.

Розробник:

Жельчик Г.М., викладач географії, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист

Робоча програма розглянута і рекомендована до затвердження на засіданні циклової комісії агрономічних дисциплін

Протокол від «30» серпня 2022 року №1

Голова циклової комісії _____ Р.Р. Кондратюк

Робочу програму схвалено методичною радою ВСП «Горохівський фаховий коледж ЛНУП»

Протокол від «30» серпня 2022 року № 1

Голова методичної ради _____ О.М. Генсецька

Погоджено:

Завідувач бухгалтерського відділення _____ О.М. Воляник

Завідувач відділення технологій в агрономії і тваринництві _____ Н.Й. Крук

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОГО ПРЕДМЕТУ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчального предмету	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів –	Галузь знань 07 "Управління та адміністрування" 20 Аграрні науки та продовольство	Нормативна (базовий)	
Модулів –	Спеціальність: 071 Облік і оподаткування 072 Фінанси, банківська справа та страхування 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність 204 Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва 201 Агрономія	Рік підготовки: 2022-2023-й	
Змістових модулів –		Семестр	
Індивідуальне дослідне завдання – <i>реферати, проєкти, презентації</i>		1-й	2-й
Загальна кількість годин - 90		Лекції	
		36 год.	20 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	20 год.
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		Індивідуальні завдання: год.	
		Вид контролю: семестрова оцінка	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента -	Рівень освіти: Профільна середня освіта Освітньо-професійний ступінь: Фаховий молодший бакалавр		

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРЕДМЕТУ

Загальною метою географії є формування у здобувачів освіти географічної картини світу на прикладі вивчення систем розселення та просторової організації економічної діяльності в окремих регіонах і країнах з урахуванням сучасних геополітичних, соціальних, економічних та екологічних аспектів. Мета реалізується через вирішення таких **головних завдань**:

- формування в учнів цілісної географічної картини світу;
- розкриття ролі географії у розв'язуванні економічних, екологічних і соціальних проблем суспільства;
- створення освітнього середовища для розуміння особливостей участі регіонів і окремих країн у міжнародному поділі праці;
- розвиток у здобувачів освіти геопросторового мислення та вміння логічно висловлювати свої думки щодо сучасних процесів у світі;
- обґрунтування доцільності наукового підходу до природокористування, мотивування екологічно грамотної, здоров'язбережувальної поведінки;
- формування картографічної грамотності й культури;
- вироблення умінь користуватися джерелами географічної інформації, аналізувати її;

застосовувати здобуті географічні знання в практичній діяльності;

- розвиток здатності до співробітництва під час виконання практичних робіт та проведення досліджень;
- заохочення засобами географії до самореалізації своїх здібностей, інтересів та життєвих планів;
- розуміння географічної оболонки як системи, її виникнення, функціонування, закономірності будови і розвитку;
- оволодіння вміннями вирішувати комплексні завдання, що потребують виявлення географічної ситуації на конкретній території, моделювання природних, соціально-економічних і геоекологічних явищ і процесів з урахуванням просторово-часових умов і чинників;
- розвиток географічного мислення для орієнтації у проблемах територіальної організації суспільства, його взаємодії з природою, навичок грамотного вирішення побутових та професійно орієнтованих завдань;
- виховання патріотизму, толерантності до інших народів і культур, соціально-відповідального ставлення до навколишнього середовища під час повсякденної трудової і побутової діяльності;
- набуття компетентності в сферах: елементарного геоекологічного моделювання і прогнозування; використання різноманітних географічних знань та умінь в побуті і в підготовці до майбутньої професійної діяльності; забезпечення особистої безпеки, життєдіяльності й адаптації до умов навколишнього середовища.

Крім того, навчання географії має зробити певний внесок у формування ключових компетентностей.

Ключові компетентності з географії

1. Спілкування державною (і рідною у разі відмінності) мовами	Уміння: усно й письмово тлумачити географічні поняття, факти, явища, закони, теорії; описувати (усно чи письмово) географічні об'єкти, процеси, явища, послуговуючись багатим арсеналом мовних засобів – термінами, поняттями тощо; обговорювати проблеми географічного змісту глобального та регіонального рівня. Ставлення: усвідомлювати значущість здобутків географічної науки, зокрема пошанування досягнень українських учених; прагнення до розвитку української термінологічної лексики в системі географічних наук. Навчальні ресурси: навчальні, науково-популярні, художні тексти про природу, дослідницькі проекти в галузі географії, усні / письмові презентації їх результатів.
2. Спілкування іноземними мовами	Уміння: використовувати іншомовні навчальні джерела для отримання інформації географічного змісту; описувати іноземними мовами, аналізувати та оцінювати роль природних явищ у сучасному світі, доречно використовувати географічні поняття та найуживаніші терміни в усних чи письмових текстах, читати та тлумачити географічну термінологію іноземною мовою. Ставлення: зацікавленість інформацією географічного змісту іноземною мовою; розуміння глобальних проблем людства і прагнення долучитися до їх розв'язання, зокрема й з допомогою іноземних мов. Навчальні ресурси: довідкова література, онлайнві перекладачі, іншомовні сайти, статті з іншомовної вікіпедії, іноземні підручники і посібники.
3. Математична компетентність	Уміння: застосовувати математичні методи для розв'язання географічних проблем і задач, розуміти і використовувати математичні моделі природних та суспільних явищ і процесів. Ставлення: усвідомлення варіативності та значущості математичних методів у розв'язанні географічних проблем і задач. Навчальні ресурси: завдання на виконання обчислень, аналіз та обробка статистичної інформації, поданої в різних формах (картографічній, табличній, графічній).
4. Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: пояснювати явища в живій природі, використовуючи наукове мислення; самостійно чи в групі досліджувати живу природу, аналізувати і визначати проблеми довкілля; оцінювати значення географії для сталого розвитку та розв'язання глобальних проблем. Ставлення: відповідальність за осядне використання природних ресурсів,

	<p>екологічний стан у місцевій громаді, в Україні та світі; готовність до розв'язання проблем, пов'язаних зі станом довкілля. Навчальні ресурси: географічні задачі, ситуативні вправи щодо розв'язання проблем стану довкілля, біорізноманіття, ощадного використання природних ресурсів тощо.</p>
5. Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: використовувати сучасні цифрові технології і пристрої для спостереження за довкіллям, явищами і процесами в суспільстві і живій природі; створювати інформаційні продукти (мультимедійна презентація, блог тощо) природничо – географічного та суспільно-географічного спрямування; шукати, обробляти і зберігати інформацію географічного характеру, критично оцінюючи її. Ставлення: дотримання авторського права, етичних принципів поводження з інформацією; усвідомлення необхідності екологічних методів і засобів утилізації цифрових пристроїв. Навчальні ресурси: 6 електронні картографічні джерела, електронні посібники, збірники задач, тести тощо.</p>
6. Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: організувати й оцінювати свою навчально-пізнавальну діяльність, зокрема самостійно чи в групі планувати і проводити спостереження або експерименти, реалізовувати проекти, ставити перед собою цілі і досягати їх, вибудовувати власну траєкторію розвитку впродовж життя. Ставлення: допитливість і спостережливість, готовність до інновацій. Навчальні ресурси: довідкова система програмних засобів.</p>
7. Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати ідеї й ініціативи щодо проектної та винахідницької діяльності, ефективного використання природних ресурсів; прогнозувати вплив географічних процесів і закономірностей на розвиток технологій, нових напрямів підприємництва; нівелювати ризики і використовувати можливості для створення цінностей для себе та інших у довкіллі; керувати групою (надихати, переконувати й залучати до діяльності, зокрема природоохоронної чи наукової). Ставлення: відповідальність за ухвалення виважених рішень щодо діяльності в довкіллі, під час реалізації проектів і дослідницьких завдань. Навчальні ресурси: сайти підприємств, установ, організацій, екскурсії на сучасні підприємства, зустрічі з успішними представниками бізнесу.</p>
8. Соціальна та громадянська компетентності	<p>Уміння: ефективно співпрацювати з іншими над реалізацією географічних проектів, розв'язувати проблеми довкілля, залучаючи місцеву громаду. Ставлення: відстоювати власну позицію щодо ухвалення рішень у справі збереження й охорони довкілля, готовність брати участь у природоохоронних заходах; громадянська відповідальність за стан довкілля, пошанування розмаїття думок і поглядів; оцінювання внеску українських та іноземних учених і винахідників у суспільний розвиток. Навчальні ресурси: географічні задачі, інтернет-ресурси, посібники</p>
9. Обізнаність та самовираження у сфері культури	<p>Уміння: фіксувати унікальні об'єкти, явища та ландшафти Землі, їх естетичне значення, використовувати природні матеріали і засоби для втілення художніх ідей, пояснювати географічне підґрунтя відображення природи у творах мистецтва. Ставлення: усвідомлення причетності до національної і світової культури через вивчення географії і мистецтва; розуміння гармонійної взаємодії людини і природи. Навчальні ресурси: літературні, музичні та образотворчі твори</p>
10. Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: працювати в команді під час реалізації географічних проектів, застосовувати набутий досвід задля збереження власного здоров'я та здоров'я інших, оцінювати значення географічної науки для забезпечення добробуту людства. Ставлення: турбота про здоров'я своє та інших людей, ціннісне ставлення до навколишнього середовища як до потенційного джерела здоров'я, добробуту та безпеки людини і спільноти, усвідомлення важливості ощадного природокористування, пошанування внеску кожного / кожної в досягнення команди. Навчальні ресурси: кооперативне навчання, партнерські технології, проекти.</p>

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Обсяг годин для окремих видів навчальних занять і самостійної роботи									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	пр	сем	с.р.		л	п	лаб	с.р.
ГЕОГРАФІЯ КРАЇН ЄВРОПИ										
1. Що вивчає курс «Географія: регіони та країни»		2								
2. Загальний огляд Європи.		2								
3. Природні умови, ресурси та населення Європи.		2								
4. Особливості господарства країн Європи.		2								
5. <i>Практична робота.</i> Порівняльна характеристика структури промислового виробництва двох економічно розвинених невеликих країн Європи (на вибір).			2							
6. Німеччина: ЕГП, природно-ресурсний потенціал, населення.		2								
7. Франція. Велика Британія. Італія.		2								
8. <i>Практична робота.</i> Складання картосхеми просторової організації економіки однієї з європейських країн «Великої Сімки» (за вибором).			2							
9. Польща. Росія (країна-агресор).		2								
Узагальнення знань за темою «Країни Європи».		2								
КРАЇНИ АЗІЇ, АВСТРАЛІЇ ТА ОКЕАНІЇ										
11. Загальний огляд Азії.		2								
12. Особливості економіки країн Азії.		2								
13. <i>Практична робота.</i> Порівняння продовольчого кошика жителів країн Західної та Східної Азії.			2							
14. Японія. Китай. Індія.		2								
15. <i>Практична робота</i> Аналіз статево-вікових пірамід Японії, Китаю та Індії з метою оцінювання працересурсного потенціалу країн.			2							
16. Австралія: економіко-географічне положення, природно-ресурсний потенціал, населення, господарство.		2								
17. <i>Практична робота.</i> Острівні країни Океанії.			2							
ГЕОГРАФІЯ КРАЇН АМЕРИКИ ТА АФРИКИ. УКРАЇНА В ГЕОПОЛІТИЧНОМУ ВИМІРІ										
18. Америка: загальна характеристика регіону.		2								
19. Америка: загальна характеристика господарства, первинний сектор економіки.		2								
20. США. Канада. Бразилія.		2								
21. <i>Практична робота.</i> Порівняльна характеристика машинобудування США, Канади та Бразилії.			2							
22. Загальна характеристика Африки.		2								
23. <i>Практична робота.</i> Господарство країн Африки.			2							
24. Єгипет. Південно-Африканська Республіка		2								
25. Місце України на сучасній геополітичній карті світу.		2								

Усього:		36	14							
ТОПОГРАФІЯ І КАРТОГРАФІЯ										
1. Головні завдання географії в сучасному світі. Географія, як система наук.		2								
2. Топографічна карта: проекція, розграфлення.		2								
3. <i>Практична робота.</i> Визначення на топографічній карті координат. Плани населених пунктів. Практичне використання топографічних карт, планів.			2							
4. <i>Практична робота.</i> Читання схем руху транспорту свого міста (обласного центру).			2							
5. <i>Практична робота.</i> Картографія. Визначення за градусною сіткою географічних координат точок, азимутів, відстаней у градусах і кілометрах між точками на різних за просторовим охопленням картах.			2							
6. Географічні наслідки параметрів і рухів землі як планети. Геоїд.		2								
ЗАГАЛЬНІ ЗАКОНОМІРНОСТІ ГЕОГРАФІЧНОЇ ОБОЛОНКИ										
7. Географічна оболонка землі.		2								
8. <i>Практична робота.</i> Геологічне середовище людства.			2							
9. Атмосфера та системи Землі.		2								
10. <i>Практична робота.</i> Гідросфера та системи Землі.			2							
11. Біосфера та системи Землі.		2								
ЗАГАЛЬНІ СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ЗАКОНОМІРНОСТІ СВІТУ										
12. Світосистема «суспільство – природа».		2								
13. <i>Практична робота.</i> Демографічні процеси у світосистемі.			2							
14. Глобальна економіка.		2								
15. <i>Практична робота.</i> Позначення на контурній карті (знаками руху) глобальних ланцюгів доданої вартості «видобування алюмінієвої сировини – виробництво глинозему – виробництво первинного алюмінію – споживання алюмінію».			2							
16. Політична географія та геополітика.		2								
СУСПІЛЬНА ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ										
17. <i>Практична робота.</i> Українська держава і територія держави України. Населення України.			2							
18. <i>Практична робота.</i> Економіка України в міжнародному поділі праці. Сучасні риси національної економіки України.			2							
19. Основні цілі стратегії сталого розвитку у світі та Україні.		2								
20. <i>Практична робота.</i> Суспільна географія України. Узагальнення і систематизація знань.			2							
Усього		20	20							
Усього годин		56	34							

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Обсяг годин
1.	Порівняльна характеристика структури промислового виробництва двох економічно розвинених невеликих країн Європи (на вибір здобувачів освіти)	
2.	Складання картосхеми просторової організації економіки однієї з європейських країн «Великої Сімки» (за вибором)	2
3.	Порівняння продовольчого кошика жителів країн Західної та Східної Азії	2
4.	Аналіз статево-вікових пірамід Японії, Китаю та Індії з метою оцінювання працересурсного потенціалу країн.	2
5.	Острівні країни Океанії (робота з контурними картами та атласами).	2
6.	Порівняльна характеристика машинобудування США, Канади та Бразилії.	2
7.	Господарство країн Африки. Позначення на контурній карті Африки основних районів видобування нафти, залізних, мідних та алюмінієвих руд, центів їх переробки (збагачення), основних транспортних магістралей та портів експортування	2
8.	Визначення на топографічній карті географічних (з точністю до секунд) та прямокутних координат окремих точок, географічних та магнітних азимутів, падіння річки.	2
9.	Читання схем руху транспорту свого міста (обласного центру).	2
10.	Картографія. Визначення за градусною сіткою географічних координат точок, азимутів, відстаней у градусах і кілометрах між точками на різних за просторовим охопленням картах.	2
11.	Геологічне середовище людства. Вплив людини на літосферу. Глобальна ресурсна проблема людства. Встановлення за тематичними картами материків та України зв'язку між тектонічними структурами, рельєфом, мінеральними ресурсами і густотою населення, розташуванням видобувних, матеріало-, паливомістких виробництв.	2
12.	Гідросфера та системи Землі. Складання та аналіз схеми системи течій у Світовому океані; порівняння впливу холодної та теплої океанічних течій на клімат одного з материків. Води суходолу, чинники їх нерівномірного розподілу на материках та по території України. Водозабезпеченість регіонів і країн світу. Чинники дефіциту води.	2
13.	Демографічні процеси у світосистемі. Характеристика демографічної ситуації в країнах за статево-віковими пірамідами. Особливості демографічної політики у країнах з різним типом відтворення. Обчислення показників народжуваності, смертності, природного та механічного приросту населення країни за статистичними даними.	2
14.	Позначення на контурній карті (знаками руху) глобальних ланцюгів доданої вартості «видобування алюмінієвої сировини – виробництво глинозему – виробництво первинного алюмінію – споживання алюмінію».	2
15.	Українська держава і територія держави України. Населення України. Політико-географічне положення України: глобальне, регіональне, сусідське. Політико-економічна оцінка державного кордону України. Реформування адміністративно-територіального устрою України.	2
16.	Економіка України в міжнародному поділі праці. Сучасні риси національної економіки України.	2
17.	Суспільна географія України. Узагальнення і систематизація знань.	2
Всього годин		34

Практичні роботи виконуються в робочих зошитах з географії, контурних картах (Робочий зошит з географії: 10 клас./ Т.Г.Гільберг, І.Г.Савчук, В.В.Совенко.. – Київ: Вид-во «Оріон», 2018; Робочий зошит з географії: 11 клас./ Т.Г.Гільберг, І.Г.Савчук, В.В.Совенко.. – Київ: Вид-во «Оріон», 2019.)

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Орієнтовні теми для досліджень (за вибором)

1. Інтеграційні та дезінтеграційні процеси у Європі.
2. Відновна електроенергетика в країнах Європи: регіональні особливості та відмінності.
3. Структура й просторова організація виробництва чорних металів у країнах Європи.
4. «Нове обличчя» Руру – постіндустріальний розвиток: «зелені» міста замість похмурих ландшафтів.
5. Лондон, Берлін, Париж, Київ: схожість і відмінність сучасного розвитку міст.
6. Кластери в Італії як домінуюча форма організації виробництва товарів і послуг.
7. Екологічні виміри економічного зростання в країнах Азії.
8. Географічне положення країни як чинник її економічного розвитку (на прикладі Туреччини і Сінгапуру).

9. Країни Перської затоки – новий осередок індустріалізації.
10. Острови Кюсю і Хоккайдо: контрасти Японії.
11. Унікальність економічної системи Китаю.
12. «Коридори зростання» в Індії.
13. Національні парки Австралії як об'єкти міжнародного туризму.
14. Розвиток Західної Австралії у контексті зростання глобального попиту на природні ресурси.
15. Канберра – політико-адміністративний центр країни.
16. Нова Зеландія – високорозвинена країна зі сприятливими умовами для ведення бізнесу.
17. Країни Океанії – регіон екзотичного туризму.
18. «Бананові республіки»: типові ознаки та сучасний розвиток.
19. Панамериканське шосе – дорога через три Америки.
20. Туризм як чинник розвитку країн Карибського басейну.
21. Форми територіальної організації новітніх видів промислового виробництва у США.
22. Економічна взаємодія вздовж державного кордону між Мексикою і США.
23. Складники підприємницького успіху української діаспори в Канаді та США.
24. Кордони на політичній карті Африки: особливості делімітації та демаркації.
25. Ангола: успішний розвиток після війни.
26. Вплив колоніального минулого на сучасну міжнародну спеціалізацію та просторову структуру господарства країн Тропічної Африки.
27. «Три кити» економіки Єгипту: Суецький канал, нафта, туризм.
28. ПАР серед країн Африки.
29. ПАР: одна держава – три столиці.
30. Визначення оптимального маршруту руху між визначними об'єктами свого району за допомогою навігаційної карти своєї області.
31. Сфери використання даних дистанційного зондування Землі.
32. Моделювання природних явищ на Землі у дні рівнодень та сонцестоянь.
33. Прояви сили Коріоліса на річках своєї місцевості.
34. Причини заселення схилів вулканів.
35. Сучасні вимоги до будівництва у районах з високою сейсмічністю.
36. Ресурсний потенціал атмосфери своєї місцевості та приклади його використання.
37. Система протидії засухам у своїй місцевості.
38. Система протидії паводкам, повеням, селям і лавинам в окремих районах України.
39. Карстовий рельєф як приклад взаємодії геосфер.
40. Прозорість води у річці (озері, ставку): від чого залежить і чому змінюється?
41. Деградовані ґрунти: причини і перспективи використання.
42. Чинники порушення широтної зональності на материках та території України.
43. Вплив старіння населення на місце країни в міжнародному поділі праці.
44. Працемісткі виробництва густозаселених регіонів світу.
45. Екологічні та соціальні проблеми густозаселених регіонів світу.
46. Світовий ринок патентів: лідери й аутсайтери.
47. Роль транснаціональних компаній у розвитку машинобудівних та хімічних виробництв в Україні
48. Гельсінські угоди (Заключний акт наради з безпеки і співробітництва в Європі) – програма дій для будівництва єдиної, мирної, демократичної Європи.
49. Сучасна географія трудової еміграції з України.
50. Соціальні проблеми монофункціональних міст.
51. Давальницька сировина у швейній індустрії України: позитивні й негативні аспекти для виробників і споживачів.
52. Офшорна розробка програмного забезпечення в Україні: основні центри, компанії.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При викладанні навчального предмету «Географія» використовуються інформаційно-ілюстративний та проблемний методи навчання із застосуванням:

- лекцій у супроводі прозірок;
- дискусійного обговорення проблемних питань;
- роботи з контурними картами, атласами;

- ігрових методів (ділова гра, розігрування ролей, ігрове проектування);
- інтерактивних методів навчання, роботи в малих групах;
- виконання тестових завдань;
- друкованих роздаткових матеріалів;
- виконання індивідуального завдання.

8. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ТА МЕТОДИ ЇХ ДЕМОНСТРУВАННЯ

До засобів діагностики навчальних досягнень здобувачів освіти належать: поточне опитування; перевірка конспектів студентів; захист медіа презентацій та індивідуального завдання, тематична контрольна робота.

Основою для формування засобів діагностики є система компетентностей, що передбачена даною програмою. Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- стандартизовані тести;
- наскрізні проекти;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах, конференціях;
- виконання індивідуальних та групових завдань.

9. ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється у формі усного опитування на практичних заняттях, лекціях, написання і захисту індивідуального творчого завдання, виконання тестових контрольних робіт, розв'язання задач. Тематична оцінка виставляється з врахуванням всіх видів навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми.

Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому враховуються динаміка особистих навчальних досягнень здобувача освіти з предмета протягом семестру, результативність виконання індивідуального дослідного завдання тощо.

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Рівень навчальних досягнень	Бал	Критерії оцінювання
I. Початковий	1	Здобувач освіти розрізняє окремі географічні явища чи об'єкти (гори і рівнини, суходіл і океани, села і міста, галузі і т. д.) та з допомогою вчителя знаходить їх на карті
	2	Здобувач освіти за допомогою вчителя відтворює окремі факти на елементарному рівні, розрізняє один або кілька запропонованих географічних об'єктів та з допомогою вчителя намагається знайти їх на карті
	3	Здобувач освіти у деяких випадках дає нечіткі характеристики географічних об'єктів; за допомогою вчителя знаходить їх на карті, може самостійно розрізнити окремі географічні поняття
II. Середній	4	Здобувач освіти частково відтворює текст підручника, дає нечітке визначення основних понять і термінів за допомогою вчителя. Називає, відповідно до теми конкретного уроку, компоненти географічної оболонки та складові господарства; повторює за зразком практичну роботу; під час відповіді намагається користуватися географічною картою
	5	Здобувач освіти відтворює частину навчального матеріалу без розкриття причинно-наслідкових зв'язків, описує географічні об'єкти чи явища за типовим планом. Намагається робити висновки без підтвердження їх прикладами; частково володіє обов'язковою географічною номенклатурою
	6	Здобувач освіти самостійно дає більшість визначень, передбачених темою уроку,

		відтворює значну частину вивченого матеріалу відповідно до його викладу в підручнику. З допомогою вчителя виявляє причинно-наслідкові зв'язки, ілюструє їх власними прикладами. На середньому рівні володіє географічною номенклатурою та картою
III. Достатній	7	Здобувач освіти має достатні географічні знання і застосовує їх у стандартних ситуаціях. Має цілісне уявлення про природні та суспільні явища, вміє вести спостереження за навколишнім середовищем; володіє картографічним матеріалом
	8	Здобувач освіти засвоїв основні географічні уявлення, поняття і категорії про Землю та господарську діяльність людини. Застосовує здобуті знання на практиці, використовуючи прийоми аналізу статистичних даних про господарство і населення, показує їх зміну у часі. Вміє наводити приклади взаємодії людини і природи; знає обов'язкову географічну номенклатуру
	9	Здобувач освіти на достатньому рівні володіє навчальним матеріалом, може застосовувати його для виконання практичних робіт; має чіткі уявлення про компоненти природи і просторову організацію господарства; пояснює причинно-наслідкові зв'язки в природі і господарстві; майже безпомилково працює з картографічним матеріалом
IV. Високий	10	Здобувач освіти усвідомлює сучасну географічну картину світу, здійснює оцінку певних процесів та явищ, передбачених навчальною програмою; пояснює прикладне значення географічних знань, дає розгорнуту відповідь, відбирає необхідні знання; вільно застосовує більшість географічних понять та може їх класифікувати; добре володіє картографічним матеріалом
	11	Здобувач освіти має глибокі знання про об'єкт вивчення, застосовує наукову термінологію, аргументує свої твердження і висновки, вміє працювати з джерелами географічної інформації; на високому рівні аналізує та використовує картографічну інформацію
	12	Здобувач освіти володіє ґрунтовними географічними знаннями у межах вимог навчальної програми, висловлює та аргументує власне ставлення до різних поглядів на об'єкт вивчення; самостійно аналізує природні та суспільні явища, робить відповідні висновки й узагальнення; здатний розв'язувати проблемні завдання; вільно володіє картографічною інформацією та творчо її використовує

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Географія (рівень стандарту). Підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти Гільберг, Т. Г., Савчук І. Г., Совенко В. В. – Режим доступу: <https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/10-klas/19-geografya-10-klas/geografya-rven-standartu-pdruchnik-dlya-10-klasu-zakladv-zagalno-seredno-osvti-glberg-t-g-savchuk--g-sovenko-v-v/>
2. Географія (рівень стандарту). Підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти Пестушко, В. Ю.; Уварова, Г. Ш.; Довгань, А. І. - Режим доступу: <https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/10-klas/19-geografya-10-klas/geografya-rven-standartu-pdruchnik-dlya-10-klasu-zakladv-zagalno-seredno-osvti-pestushko-v-yu-uvarova-g-sh-dovgan-a-/>
3. Географія (рівень стандарту). Підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти Гільберг, Т. Г., Савчук І. Г., Совенко В. В. – Режим доступу: <https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/11-klas/17-geografya-11-klas/geografya-rven-standartu-pdruchnik-dlya-11-klasu-zakladv-zagalno-seredno-osvti--glberg-t-g-savchuk--g-sovenko-v-v/>
4. Географія (рівень стандарту)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти Довгань Г. Д., Стадник О. Г. – Режим доступу: <https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/11-klas/17-geografya-11-klas/geografya-rven-standartu-pdruchnik-dlya-11-klasu-zakladv-zagalno-seredno-osvti--dovgan-g-d-stadnik-o-g-/>
5. Атлас. Географія: регіони та країни, 10 клас, 2018.
6. Атлас. Географія: регіони та країни, 11 клас, 2019.
7. Довгань Г.Д. Географія: регіони та країни, 10 клас. – Х.: Вид. група «Основа», 2018.

8. Електронні атласи і карти з географії. – Режим доступу: <https://new.osvitanet.com.ua/>
9. Контурні карти. Географія: регіони та країни, 10 клас, 2018.
10. Контурні карти. Географія: регіони та країни, 10 клас, 2018.
11. Кузишин А. Географія. Тренажер для підготовки до ЗНО.- Тернопіль, 2020.
12. Павлюк Н.І. Географія. 11 клас: навч.-метод. посібник. – Х.: Вид. група «Основа», 2019.
13. *Робочий зошит з географії: 10 клас./ Т.Г.Гільберг, І.Г.Савчук, В.В.Совенко.. – Київ: Вид-во «Оріон», 2018.*
14. *Робочий зошит з географії: 11 клас./ Т.Г.Гільберг, І.Г.Савчук, В.В.Совенко.. – Київ: Вид-во «Оріон», 2019.*

ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

Картографічні джерела	<ul style="list-style-type: none"> • WorldMapper – колекція карт світу https://worldmapper.org/ • Bouncy Maps – карти про корисні копалини, сільське господарство, економіку, населення, релігію тощо; 11 • https://www.bouncymaps.com/ • 24Timezones – світова мапа часу https://24timezones.com/map_uk.php#/map • UA Maps – карти України http://www.ua-maps.com/ • National Geographic - https://www.nationalgeographic.com/maps/
Віртуальні екскурсії	https://www.earthcam.com/ http://spacehopper.io/
Географія. Все, що треба знати	https://geographer.com.ua/
Географічні вправи	https://learningapps.org/
Сервіси для створення інфографіки	<ul style="list-style-type: none"> • Easel.ly - http://www.easel.ly • Infogr.am - https://infogr.am/ • Piktochart – http://piktochart.com • Canva - https://www.canva.com/uk_ua

Джерела інформації для вивчення предмету «Географія»:

- офіційний веб-сайт ВСП «Горохівський фаховий коледж ЛНУП» [http:// www.gklnau.at.ua](http://www.gklnau.at.ua) (містить інформацію про освітню програму);
- бібліотека ВСП «Горохівський фаховий коледж ЛНУП», м. Горохів, вул. Студентська 8, навчальний корпус №1 (підручники, посібники, періодика, вільний бездротовий доступ до мережі Інтернет);
- Горохівська центральна районна бібліотека, вул. Шевченка 14, тел. 2-10-43 (підручники, посібники, періодика);
- навчальні матеріали з предмету «Географія» (лекції, плани практичних занять, презентації, тести тощо) викладені на освітній платформі дистанційного навчання MOODLE ГФК ЛНУП за посиланням <http://gklnau.org.ua/moodle/course/view.php?id=21>
- робоча навчальна програма з предмету «Географія» - на сайті методичного кабінету ГФК ЛНУП в рубриці «Електронна бібліотека» за посиланням <https://1784073.site123.me/>

РЕЗУЛЬТАТИ ПЕРЕГЛЯДУ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ, ЗМІНИ І ДОПОВНЕННЯ

Протокол № від — ____ || _____ 20_ року.

Голова циклової комісії _____

Робоча програма перезатверджена на 20_/20_ навчальний рік (без змін __).

Протокол № від — ____ || _____ 20_ року.

Голова циклової комісії _____

Робоча програма перезатверджена на 20_/20__ навчальний рік (зі змінами, Додаток __).

Протокол № від — ____ || _____ 20_ року.

Голова циклової комісії _____

**3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ГЕОГРАФІЯ: РЕГІОНИ ТА КРАЇНИ**

	Зміст навчального матеріалу	Практична частина	Очікувальні результати навчання
	Вступ		
	Що вивчає курс «Географія: регіони та країни», гіони світу (за класифікацією ООН). Сучасна політична карта світу та окремих регіонів. Головні об'єкти політичної карти.		Знанневий компонент: <i>називає</i> регіони світу (за класифікацією ООН): Європа, Азія, Океанія, Америка, Африка; <i>показує на карті</i> регіони світу; <i>розрізняє поняття</i> «регіон світу», «територія», «акваторія», «держава», «країна», «залежна територія»; <i>наводить приклади джерел</i> географічних знань про регіони та країни світу; Діяльнісний компонент: <i>користується</i> основними джерелами географічних знань про регіони світу; <i>читає</i> політичні карти світу та регіонів. Оцінно-ціннісний компонент: <i>розуміє:</i> пізнавальну та конструктивну роль країнознавства у сучасному світі.
	Розділ I. ЄВРОПА		
	Тема 1. Загальна характеристика Європи		
	Загальний огляд Європи. (ЕГП. Склад регіону. Сучасна політична карта. Форми державного правління і територіального устрою країн Європи. Прояви сепаратизму. Типи країн Європи за рівнем економічного розвитку) Інтеграційні процеси. Міжнародні організації в Європі Природні умови і ресурси регіону. Населення Європи: Особливості економіки країн Європи. Первинний сектор економіки.	Практична робота 1. Порівняльна характеристика структури промислового виробництва двох економічно розвинених невеликих країн Європи (на вибір учнів).	Знанневий компонент: <i>називає</i> склад регіону; <i>розрізняє</i> форми державного правління і територіального устрою країн Європи; <i>наводить приклади</i> різних типів та підтипів країн Європи за рівнем економічного розвитку; кількісних та якісних змін на політичній карті регіону; <i>показує на карті:</i> • субрегіони Європи (<i>Західна Європа, Північна Європа, Південна Європа, Східна Європа</i>); • країни Європи (<i>Німеччина, Велика Британія, Франція, Італія, Австрія, Швейцарія, Іспанія, Португалія, Польща, Білорусь, Норвегія, Швеція, Фінляндія, Данія, Ісландія, Бельгія, Нідерланди, Ірландія, Чехія, Словаччина, Угорщина, Румунія, Молдова, Болгарія, Словенія, Хорватія, Сербія, Боснія і Герцеговина, Македонія, Чорногорія, Литва, Латвія, Естонія, Греція, Мальта, Кіпр, Росія</i>); • основні райони видобування мінеральних ресурсів (<i>Верхня Сілезія, Північне море, Скандинавія</i>), лісозаготівлі, рекреації; • «центральну вісь» розвитку Європи, найбільші промислові регіони (<i>Рур у</i>

		<p>Вторинний сектор економіки. Переробна промисловість. Основні регіони промисловості. Реіндустріалізація.</p> <p>Третинний сектор економіки. Сфера послуг. Найважливіші міжнародні транспортні коридори та вузли. Зв'язки України з країнами Європи</p>		<p>Німеччині, <i>Великий Лондон</i> у Великій Британії, <i>Іль-де-Франс</i> у Франції, <i>Верхньосілезький</i> у Польщі, <i>Придніпров'я</i> в Україні; <i>Центральна Росія, Урал</i> в Росії);</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Лотаринзький</i> мегаполіс; • найбільші морські порти (<i>Роттердам, Антверпен, Лондон, Гамбург, Генуя, Марсель, Гавр, Барселона</i>); • аеропорти-хаби (<i>Хітроу, Руассі-Шарль-де-Голль, Франкфурт-на-Майні</i>); • найбільші фінансові центри Європи (<i>Лондон, Париж, Цюріх, Амстердам, Франкфурт-на-Майні</i>); • світові міста в Європі (<i>Лондон, Париж, Амстердам, Брюссель, Франкфурт-на-Майні, Цюріх, Женева, Відень, Мілан</i>); <p><i>розуміє</i> зміст понять «джентрифікація», «реіндустріалізація».</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>характеризує</i> особливості демографічних та урбанізаційних процесів, розміщення населення в регіоні; <i>здійснює</i> необхідні обчислення для оцінювання забезпеченості окремих країн мінеральними ресурсами; <i>порівнює</i> чинники міжнародної спеціалізації економічно розвинених країн і країн з перехідною економікою; <i>обґрунтовує</i> особливості спеціалізації сільського господарства та розміщення основних осередків переробної промисловості в Європі; <i>пояснює</i> причини вузької спеціалізації промислового виробництва економічно розвинених невеликих країн Європи; <i>вирізняє</i> особливості економіки країн Європи, зумовлені регіональною інтеграцією.</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>робить висновки</i> про причини нерівномірності економічного розвитку країн і субрегіонів Європи; <i>прогнозує</i> позитивні риси та ризики вступу України до ЄС; <i>оцінює</i> роль ЄС та НАТО в регіоні; вплив ТНК на економіку регіону; <i>зіставляє</i> позитивні та негативні наслідки глобалізації в економіці та культурі країн Європи.</p>
		Тема 2. Країни Європи		
		<p>Німеччина: ЕГП, природно-ресурсний потенціал, населення Німеччина. Особливості сучасного</p>		<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> основні показники, які визначають місце країни у регіоні та світі; домінуючі складники третинного, вторинного та первинного секторів</p>

		<p>постіндустріального розвитку країни. Господарство</p> <p>Франція Велика Британія</p> <p>Італія</p> <p>Польща</p> <p>Росія – країна агресор Підсумковий контроль за темами «Загальна характеристика Європи», країни Європи»</p>	<p><i>Практична робота 2.</i> Складання картосхеми просторової організації економіки однієї з європейських країн «Великої Сімки» (за вибором)</p>	<p>економіки країн високорозвинених та середньорозвинених країн; <i>наводить приклади</i> промислових виробництв та послуг, що міжнародну спеціалізацію окремих європейських країн; <i>показує на карті</i> найбільші міста країн, світові міста, промислові райони, найбільші морські порти, аеропорти, фінансові та туристичні центри країн.</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>складає</i> комплексну економіко-географічну характеристику Німеччини, Франції, Великої Британії, Італії, Польщі; картосхему просторової організації економіки країни; <i>знаходить</i> та <i>систематизує</i> необхідну інформацію для характеристики країни; <i>використовує</i> тематичні карти для обґрунтування особливостей системи розселення та розміщення виробництва товарів і послуг у межах країни; рейтинги показників соціально-економічного розвитку країн для обґрунтування їхнього місця у світі та регіоні; <i>пояснює</i> особливості спеціалізації сільського господарства та розміщення основних регіонів промисловості; <i>обґрунтовує</i> особливості структури експорту й імпорту товарів та послуг країн Європи.</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>робить висновки</i> про причини нерівномірності економічного розвитку окремих районів у межах країни; <i>оцінює</i> вплив ТНК на економіку країн регіону; <i>прогнозує</i> перспективи розширення економічних зв'язків України з країнами Європи в рамках Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.</p>
		Розділ II. АЗІЯ		
		Тема 1. Загальна характеристика Азії		
		<p>Загальний огляд Азії. (ЕГП. Склад регіону. Сучасна політична карта. Типи країн за рівнем економічного розвитку. Міжнародні організації. Райони збройних конфліктів та проявів тероризму) Природні умови та ресурси. Населення</p>		<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> склад регіону; <i>наводить приклади</i> країн Азії, що належать до різних типів та підтипів за рівнем економічного розвитку; <i>показує на карті:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • субрегіони (<i>Західна Азія, Південна Азія, Південно-Східна Азія, Східна Азія, Центральна Азія</i>); • країни Азії (<i>Китай, Індія, Японія, Ізраїль, Республіка Корея, Сінгапур, Саудівська Аравія, Іран, Казахстан, Туреччина, Грузія, Вірменія,</i>

	<p>Особливості економіки країн Азії. Первинний сектор економіки. Добувна промисловість. Сільське і лісове господарство</p> <p>Вторинний сектор економіки. Основні промислові райони регіону.</p> <p>Третинний сектор економіки. Нерівномірність економічного розвитку субрегіонів Азії та особливості їх участі в міжнародному поділі праці. Зв'язки України з країнами Азії</p>	<p><i>Практична робота 3. Порівняння продовольчого кошика жителів країн Західної та Східної Азії</i></p>	<p><i>Азербайджан, Туркменістан, Узбекистан, Ірак, Пакистан, Сирія, Монголія, Індонезія, Малайзія, Таїланд, Філіппіни, Шрі-Ланка, Мальдівські Острови, В'єтнам, КНДР, Афганістан);</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • басейни видобутку нафти і природного газу (<i>Перська затока, Центральноазійський, Зондський</i>); • кам'яного вугілля (<i>Карагандинський у Казахстані, Північно-Східний у Китаї, Східний в Індії</i>), країни зі значним видобутком залізних руд (<i>Китай, Індія, Казахстан</i>), мідних руд (<i>Казахстан, Монголія, Іран</i>), олов'яних руд (<i>Китай, Малайзія</i>), вольфрамових руд (<i>Китай</i>); райони лісозаготівлі, рекреації; • найбільші промислові райони (<i>Тихоокеанський в Японії, Північно-Східний у Китаї, «Індійський Рур»</i>); • світові міста в Азії (<i>Гонконг/Сянган, Сінгапур, Токіо, Шанхай, Дубай, Пекін, Мумбай, Сеул, Нью-Делі, Стамбул, Бангкок</i>); • мегаполіси (<i>Токайдо в Японії, Дельта річки Янцзи, Гонконг/Сянган – Гуанчжоу в Китаї</i>); • найбільші морські порти (<i>Сінгапур, Нінбо-Чжоушань, Шанхай, Гонконг/Сянган, Пусан, Нагоя, Осака, Токіо, Гаосюн, Мумбай</i>); • аеропорти-хаби у містах <i>Пекін, Токіо, Гонконг/Сянган, Джакарта, Дубай, Бангкок, Сінгапур, Гуанчжоу, Шанхай, Стамбул</i>; • найбільші фінансові центри Азії (<i>Сінгапур, Гонконг/Сянган, Токіо, Сеул, Дубай, Шанхай</i>). <p>Діяльнісний компонент: <i>характеризує:</i> особливості демографічних, урбанізаційних процесів та розміщення населення в Азії, основні риси сучасного стану економіки; <i>пояснює</i> виникнення міждержавних конфліктів у регіоні; <i>порівнює:</i> ресурсозабезпеченість, працересурсний потенціал субрегіонів Азії; особливості господарства різних за рівнем економічного розвитку країн Азії; <i>обґрунтовує</i> розміщення основних районів видобування мінеральних ресурсів, обробної промисловості в Азії; <i>використовує тематичні карти</i> для порівняння спеціалізації сільського господарства субрегіонів Азії.</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>робить висновки</i> про причини нерівномірності економічного розвитку субрегіонів Азії; <i>оцінює</i> вплив глобалізації, в т.ч. ТНК на місце країн Азії в міжнародному географічному поділі праці;</p>
--	--	--	---

				<p><i>висловлює власні судження щодо шляхів вирішення міждержавних конфліктів у регіоні;</i> <i>ілюструє прикладами вплив політичних та економічних процесів у регіонах Азії на Україну.</i></p>
		Тема 2. Країни Азії		
		<p>Японія: ЕГП, природно-ресурсний потенціал, населення. Японія: господарство</p> <p>Китай: економіко-географічне положення, природно-ресурсний потенціал, населення Китай: господарство</p> <p>Індія: економіко-географічне положення, природно-ресурсний потенціал, населення. Індія: господарство. Підсумковий контроль за темами «Загальна характеристика Азії», «Країни Азії»</p>	<p>Практична робота 4. Аналіз статево-вікових пірамід Японії, Китаю та Індії з метою оцінювання працересурсного потенціалу країн.</p>	<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> домінуючі складники первинного, вторинного та третинного секторів економіки високорозвиненої країни та країн, що розвивається; <i>розрізняє</i> поняття «рівень урбанізованості країни» та «темпи урбанізації»; <i>наводить приклади</i> промислових виробництв та послуг окремих країн регіону; <i>показує на карті</i> найбільші міста країн, світові міста, промислові райони, технополіси, найбільші морські порти, аеропорти, фінансові й туристичні центри країн;</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>аналізує</i> динаміку чисельності та статево-вікову структуру населення окремих країн Азії на основі аналізу статево-вікових пірамід; <i>проектує</i> вплив демографічних процесів на працересурсний потенціал країни; <i>дає оцінку</i> ресурсозабезпеченості окремих країн; <i>складає:</i> комплексну економіко-географічну характеристику Японії, Китаю, Індії; <i>знаходить</i> та <i>систематизує</i> необхідну інформацію для характеристики країни; <i>ілюструє</i> добірками статистичної інформації, графіками, діаграмами процеси інформаційно-технологічного прориву Японії та Китаю; <i>використовує</i> тематичні карти для обґрунтування особливостей системи розселення, розміщення виробництва товарів і послуг у межах країни; рейтинги показників соціально-економічного розвитку країн для обґрунтування їхнього місця у світі та регіоні; <i>порівнює</i> чинники міжнародної спеціалізації Японії, Китаю, Індії; <i>пояснює</i> особливості спеціалізації сільського господарства та розміщення основних районів (центрів) обробної промисловості; <i>характеризує</i> структуру експорту та імпорту товарів та послуг окремих країн регіону; <i>обґрунтовує</i> основні напрямки експорту капіталу й технологій та закордонного підприємництва Японії.</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент:</p>

				<p><i>робить висновки</i> про причини нерівномірності економічного розвитку окремих районів у Китаї, Японії та Індії; <i>порівнює</i> позитивні та негативні наслідки глобалізації в економіці та культурі Японії, Китаю та Індії; <i>оцінює</i> роль державних інституцій та громадянського суспільства у розвитку країни; <i>висловлює власні судження</i> що до перспектив взаємовигідного співробітництва України з країнами Азії.</p>
		Розділ III. ОКЕАНІЯ		
		Тема 1. Австралія		
		<p>Австралія: економіко-географічне положення, природно-ресурсний потенціал, населення Австралія. Господарство</p>		<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> чинники міжнародної спеціалізації країни; <i>показує на карті:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • райони видобутку корисних копалин на території Австралії (кам'яного вугілля, залізних, алюмінієвих, мідних руд, золота); • найбільші промислові осередки Австралії (<i>Південно-Східний, Південно-Західний</i>); • найбільші морські порти (<i>Мельбурн, Сідней, Перт, Брісбен</i>); • світові міста в Австралії (<i>Сідней, Мельбурн</i>). <p>Діяльнісний компонент: <i>аналізує</i> динаміку природного та механічного руху населення країни; <i>проектуює</i> вплив демографічних та міграційних процесів на працересурсний потенціал країни; <i>дає оцінку</i> забезпеченості мінеральними ресурсами країни; <i>складає</i> комплексну економіко-географічну характеристику Австралії; <i>знаходить</i> та <i>систематизує</i> необхідну інформацію для характеристики країни; <i>використовує</i> тематичні карти для обґрунтування особливостей системи розселення та розміщення виробництва товарів і послуг у межах країни; <i>знаходить</i> та <i>систематизує</i> необхідну інформацію для характеристики країни; <i>пояснює</i> особливості зональної спеціалізації сільського господарства та розміщення основних осередків добувної та обробної промисловості в країні; <i>характеризує</i> структуру експорту та імпорту товарів та послуг країни; <i>обґрунтовує</i> основні напрямки експорту сировини та імпорту капіталу й технологій.</p>

				<p>Оцінно-ціннісний компонент: робить висновки про причини нерівномірності економічного розвитку окремих районів країни; зіставляє позитивні та негативні наслідки діяльності ТНК в Австралії; висловлює власні судження щодо особливостей державного устрою країни; оцінює місце Австралії на світовому ринку продукції первинного сектору економіки.</p>
		Тема 2. Мікронезія, Меланезія, Полінезія		
		Острівні країни Океанії		<p>Знаннєвий компонент: називає приклади країн, що включені до складу Мікронезії, Меланезії та Полінезії; показує на карті: • Мікронезію, Меланезію, Полінезію; • держави (Федеративні Штати Мікронезії, Маршалові Острови, Папуа-Нова Гвінея, Соломонові Острови, Вануату, Палау, Фіджі, Тонга, Науру, Самоа, Кірибаті, Нова Зеландія); • залежні території (острів Гуам, Американське Самоа, Нова Каледонія, Французька Полінезія, Острови Кука, Піткерн).</p> <p>Діяльнісний компонент: знаходить та систематизує необхідну інформацію для характеристики країни; пояснює особливості міжнародної спеціалізації країн; обґрунтовує рівень економічного розвитку більшості країн.</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: висловлює власні судження що до перспектив економічного розвитку країн.</p>
		Розділ IV. АМЕРИКА		
		Тема 1. Загальна характеристика Америки		
		Америка: загальна характеристика регіону. (Особливості ГП. Склад регіону. Сучасна політична карта. Форми державного правління і територіального устрою країн, типи країн за рівнем економічного розвитку. Міжнародні організації НАФТА,	Практична робота 5. Складання картосхеми типології країн Америки за рівнем їх економічного розвитку.	<p>Знаннєвий компонент: називає склад регіону; наводить приклади країн Америки, що належать до різних форм державного правління, різних типів та підтипів за рівнем економічного розвитку; показує на карті: • субрегіони (Північна Америка, Центральна Америка, Карибський басейн, Південна Америка); • країни Америки (США, Канада, Мексика, Бразилія, Аргентина, Перу, Колумбія, Венесуела, Чилі, Еквадор, Уругвай, Парагвай, Болівія, Панама,</p>

	<p>Меркосур, НАТО.</p> <p>Америка: загальна характеристика господарства, первинний сектор економіки. Америка: вторинний сектор економіки. Основні осередки промисловості в регіоні. Америка: третинний сектор економіки. Найважливіші міжнародні транспортні магістралі, вузли. Нерівномірність економічного розвитку субрегіонів Америки. Особливості їх участі в міжнародному поділі праці. Зв'язки України з країнами Америки</p>		<p><i>Ямайка, Гаїті, Домініканська Республіка);</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • залежні території (<i>Аруба, Кайманові острові, Бермудські острови, Віргінські острови, Пуерто-Ріко, Французька Гвіана, Мальвінські/Фолклендські острови);</i> • мегаполіси (<i>Приатлантичний, Приозерний, Каліфорнійський);</i> • основні райони видобування мінеральних ресурсів (<i>Техаський, Аляскінський, Каліфорнійський, Мексиканської затоки, Західноканадський, Центральньоамериканський басейни видобування нафти; Аппалацький в США, Західний у Канаді вугільні басейни, рудний пояс Анд-Кордильєр);</i> • осередки переробної промисловості (<i>Приатлантичний, Приозерний, Примексиканський);</i> • трансконтинентальні магістралі (<i>Трансамазонська, Панамериканське шосе);</i> • найбільші морські порти (<i>Лос-Анджелес, Ванкувер, Нью-Йорк, Філадельфія, Саванна, Колон, Сантус);</i> аеропорти-хаби (<i>Атланта, О'Хара в Чикаго, Лос-Анджелес, Даллас);</i> • найбільші фінансові центри Америки (<i>Нью-Йорк, Вашингтон, Сан-Франциско, Бостон, Торонто, Чикаго);</i> • світові міста в Америці (<i>Нью-Йорк, Чикаго, Торонто, Сан-Паулу, Лос-Анджелес, Мехіко, Буенос-Айрес, Сан-Франциско, Вашингтон, Монреаль).</i> <p>Діяльнісний компонент: <i>характеризує особливості формування населення субрегіонів; порівнює рівні і темпи урбанізаційних процесів, форми сільського розселення в окремих країнах регіону; визначає забезпеченість окремих країн певними видами природних ресурсів; вирізняє основні риси господарства ключових країн нової індустріалізації та невеликих країн плантаційного господарства; класифікує країни за рівнем розвитку третинного сектору господарства; пояснює розміщення основних промислових районів і центрів, світових міст у регіоні; обґрунтовує напрямки розвитку транспортної інфраструктури в регіоні.</i></p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>робить висновки про причини нерівномірності економічного розвитку субрегіонів Америки; оцінює вплив інтеграційних процесів у регіоні на економічний розвиток країн; дискутує щодо ролі США у соціально-економічному розвитку регіону. висловлює власні судження про роль ТНК в економіці країн регіону;</i></p>
--	---	--	---

				пропонує власні оригінальні ідеї що до подолання відсталості окремих країн регіону.
		Тема 2. Країни Америки		
		<p>США: економіко-географічне положення, природно-ресурсний потенціал, населення США. Особливості сучасного постіндустріального розвитку. Господарство</p> <p>Канада. Бразилія.</p> <p>Підсумковий контроль за темами «Океанія», «Америка»</p>	<p><i>Практична робота 6. Порівняльна характеристика машинобудування США, Канади та Бразилії.</i></p>	<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> домінуючі складники третинного, вторинного та первинного секторів економіки високорозвиненої країни та країн, що розвивається; <i>показує на карті</i> найбільші міста, світові міста, промислові райони, технополіси, найбільші аеропорти, морські порти, фінансові центри та туристичні райони країн; <i>наводить приклади</i> промислових виробництв та послуг, що визначають міжнародну спеціалізацію країн Америки.</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>знаходить та систематизує</i> необхідну інформацію для характеристики країни; <i>аналізує</i> статистичну інформацію щодо динаміку чисельності населення, природного та механічного руху, статеву-вікову структуру населення країн; <i>проектую</i> вплив демографічних процесів на працересурсний потенціал країни; <i>складає:</i> комплексну економіко-географічну характеристику США, Канади, Бразилії; <i>використовує</i> тематичні карти для обґрунтування особливостей системи розселення та розміщення виробництва товарів і послуг у межах країни; <i>рейтинги</i> показників соціально-економічного розвитку країн для обґрунтування їхнього місця у світі та регіоні; <i>установлює</i> чинники міжнародної спеціалізації США, Канади, Бразилії; <i>ілюструє</i> добірками статистичної інформації, графіками, діаграмами процес переходу США до інформаційного суспільства; <i>пояснює</i> особливості розміщення основних промислових районів (центрів) обробної промисловості та формування спеціалізованих районів товарного сільського господарства, існування мало освоєних та неосвоєних районів у межах країн; <i>характеризує</i> структуру експорту та імпорту товарів та послуг США, Канади, Бразилії; <i>обґрунтовує</i> основні напрямки експорту капіталу й технологій та закордонного підприємництва із США.</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>робить висновки</i> про доцільність використання досвіду США та Канади,</p>

				<p>потенціалу української діаспори в цих країнах у реформуванні економіки в Україні; <i>оцінює</i> роль економічної свободи і підприємництва в соціально-економічному розвитку США; <i>зіставляє</i> позитивні та негативні економічні та екологічні наслідки глобалізації в Бразилії; <i>висловлює власні судження</i> щодо перспектив взаємовигідного співробітництва України з Канадою та США; <i>пропонує власні ідеї</i> щодо об'єднання зусиль людства задля призупинення знеліснення сільви</p>
		Розділ V. АФРИКА		
		Тема 1. Загальна характеристика Африки		
		<p>Особливості географічного положення Африки. Склад регіону. Сучасна політична карта. Райони збройних конфліктів, проявів тероризму</p> <p>Природні умови і ресурси регіону. Населення Африки</p> <p>Господарство країн Африки.</p>	<p><i>Практична робота 7.</i> Позначення на контурній карті Африки основних районів видобування нафти, залізних, мідних та алюмінієвих руд, центів їх переробки (збагачення), основних транспортних магістралей та портів експортування</p>	<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> субрегіони Африки; <i>наводить приклади</i> кількісних і якісних змін на політичній карті Африки; <i>показує на карті:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • субрегіони (<i>Північна Африка, Західна Африка, Південна Африка, Східна Африка, Центральна Африка</i>); • країни Африки (<i>Єгипет, Лівія, Алжир, Туніс, Марокко, Ефіопія, Чад, Сомалі, Сенегал, Нігерія, Габон, Гвінея, Гана, Демократична Республіка Конго, Танзанія, Замбія, Зімбабве, Ангола, Намібія, Південна Африка, Мадагаскар, Сейшельські Острови</i>); • райони видобутку корисних копалин: <i>Сахарський та Гвінейської затоки басейни нафти і природного газу, Мідний пояс, вугільні басейни ПАР і Зімбабве, алюмінієві руди Західної Африки; залізні руди, золото, алмази Південної Африки; фосфорити Марокко, Тунісу;</i> • найбільші морські та авіаційні порти (<i>Александрія, Каїр, Касабланка, Дакар, Лагос, Момбаса, Кейптаун, Дурбан, Дар-Ес-Салам</i>); • світові міста в Африці (<i>Йоганнесбург, Каїр, Кейптаун, Дакар, Лагос, Найробі</i>). <p>Діяльнісний компонент: <i>характеризує</i> політичну карту регіону; <i>аналізує</i> статистичну інформацію щодо відтворення населення, рівнів і темпів урбанізації в Африці; <i>порівнює</i> особливості ресурсозабезпеченості та спеціалізації субрегіонів Африки;</p>

				<p><i>пояснює</i> особливості кордонів, розміщення населення, центрів переробної промисловості, районів товарного сільського господарства, портів, світових міст.</p> <p><i>встановлює взаємозв'язки</i> між районами поширення збройних конфліктів та природними ресурсами, які є джерелом фінансування цих протистоянь; районами видобування корисних копалин та товарного землеробства і конфігурацією транспортної системи в субрегіонах;</p> <p><i>обґрунтовує</i> напрямки розвитку транспортної інфраструктури в регіоні;</p> <p><i>використовує</i> тематичні карти для обґрунтування інтенсивності прояву глобальних проблем людства в субрегіонах.</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент:</p> <p><i>робить</i> висновки про причини відсталості соціально-економічного розвитку країн Африки;</p> <p><i>оцінює</i> вплив ТНК і розвинених країн на спеціалізацію країн регіону;</p> <p><i>дискутує</i> щодо впливу гуманітарної допомоги міжнародних організацій і світової громадськості африканським країнам;</p> <p><i>пропонує власні ідеї</i> щодо вирішення проблем знелісення та опустелення в окремих регіонах та країнах.</p>
		Тема 2. Країни Африки		
		Єгипет. Південно-Африканська Республіка (ПАР)		<p>Знаннєвий компонент:</p> <p><i>називає</i> домінуючі складники первинного, вторинного та третинного секторів економіки Єгипту та ПАР;</p> <p><i>показує на карті</i> найбільші міста країн, світові міста, промислові райони, найбільші морські порти, аеропорти, фінансові й туристичні центри країн.</p> <p>Діяльнісний компонент:</p> <p><i>знаходить</i> та <i>систематизує</i> необхідну інформацію для характеристики країни;</p> <p><i>складає:</i> комплексну економіко-географічну характеристику Єгипту та ПАР;</p> <p><i>використовує</i> тематичні карти для обґрунтування особливостей системи розселення та розміщення виробництва товарів і послуг у межах країни;</p> <p><i>порівнює</i> чинники розвитку міжнародної спеціалізації Єгипту та ПАР;</p> <p><i>ілюструє</i> добірками інформації з різних джерел контрастність соціально-економічних явищ у середньорозвиненій країні (ПАР);</p> <p><i>проектує</i> розміщення основних центрів переробної промисловості, особливості спеціалізації сільського господарства;</p>

				<p><i>характеризує</i> структуру експорту товарів та послуг Єгипту та ПАР; <i>обґрунтовує</i> основні напрямки експорту товарів із ПАР, основних туристичних потоків до Єгипту та ПАР.</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>робить висновки</i> про доцільність використання досвіду Єгипту у розбудові туристичного комплексу України; <i>оцінює</i> місце ПАР Південної Африки серед країн Африки; <i>висловлює власні судження</i> що до перспектив економічного зростання в країнах Африки в умовах глобалізації.</p>
		Розділ VI. УКРАЇНА В МІЖНАРОДНОМУ ПРОСТОРИ		
		Тема 1. Україна в геополітичному вимірі		
		<p>Геополітична структура сучасного світу. Місце України на сучасній геополітичній карті світу. Основні вектори сучасної української геополітики</p>		<p>Знаннєвий компонент: <i>розуміє зміст поняття</i> «геополітична карта світу»; <i>називає</i> основні геополітичні центри сили.</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>визначає</i> місце України на геополітичній карті світу; <i>пояснює</i> вплив окремих чинників, які зумовлюють геополітичну роль України; <i>аргументує</i> домінуючі вектори зовнішньої політики.</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>оцінює</i> за певними критеріями вплив на Україну геополітичних центрів сили; <i>висловлює власні думки й ідеї</i> щодо сценарію геополітичного майбутнього України.</p>
		Тема 2. Україна в системі глобальних економічних відносин		
		<p>Зовнішні економічні зв'язки України</p> <p>Підсумковий контроль</p>		<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> основні регіони й країни-торговельні партнери України; <i>наводить приклади</i> країн-інвесторів та великих ТНК в Україні, районів транскордонного співробітництва, приклади міжнародних науково-технічних проектів за участі України; <i>показує на карті</i> напрямки товарного експорту з України, міжнародні транспортні коридори на території України, основні туристичні потоки до України;</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>характеризує</i> місце України на світових ринках товарів та послуг, капіталу.</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>оцінює:</i> зміни міжнародної спеціалізації України у зв'язку з інтеграцією в Європейський економічний простір;</p>

пропонує шляхи оптимізації зовнішньоекономічної діяльності України в контексті сталого розвитку.

ГЕОГРАФІЧНИЙ ПРОСТІР ЗЕМЛІ

	Зміст навчального матеріалу	Практична частина	Очікувані результати навчання
	Розділ І. Топографія та картографія		
	Тема 1. Топографія		
	<p>Географія, як система наук. Пізнавальна та конструктивна роль географії</p> <p>Топографічні карти.</p>	<p>Практична робота. Визначення на топографічній карті географічних (з точністю до секунд) та прямокутних координат окремих точок, географічних та магнітних азимутів, падіння річки</p>	<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> об'єкт дослідження та структурні компоненти географії; <i>пояснює</i> значення поняття «геосистема».</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>розрізняє</i> рівні геосистем; <i>визначає</i> причини та наслідки природних і суспільних процесів.</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>висловлює</i> судження щодо пізнавальної та конструктивної ролі географії</p>
	Тема 2. Картографія		
	<p>Способи картографічного зображення об'єктів і явищ на загальногеографічних та тематичних картах.</p>	<p>Практична робота Визначення за градусною сіткою географічних координат точок, азимутів, відстаней у градусах і кілометрах між точками на різних за просторовим охопленням картах.</p>	<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> елементи карти; <i>пояснює</i> основні картографічні поняття і терміни, відмінності різних видів масштабу, картографічних проекцій; <i>знає</i>, де розміщені на електронному глобусі Україна, своя область і свій населений пункт; <i>наводить приклади</i> використання ГІС.</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>розпізнає</i> види карт за просторовим охопленням, масштабом, змістом; <i>порівнює</i> форми й площі материків на картах світу, побудованих у різних проекціях; <i>визначає за картами</i> об'єкти, напрямки, відстані, географічні координати; <i>застосовує</i> сучасні навігаційні системи на практиці; <i>уміє користуватися</i> навчальними картами й атласами, картографічними інтернет-джерелами.</p> <p>Ціннісний компонент:</p>

				<i>оцінює</i> практичне значення географічних карт, географічних інформаційних систем
Розділ II. Загальні закономірності географічної оболонки Землі				
Тема 1. Географічні наслідки параметрів і рухів Землі як планети . Географічна оболонка Землі.				
		Обертальний рух Землі: основні характеристики, географічні наслідки. Антропосфера		<p>Знансвий компонент: <i>пояснює</i> зміст поняття «антропосфера»; <i>наводить приклади</i> прояву основних закономірностей географічної оболонки.</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>розрізняє</i> складові географічної оболонки; <i>характеризує</i> сучасний етап розвитку географічної оболонки.</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>розуміє</i> значення географічних знань для збереження навколишнього середовища</p>
Тема 2. Геологічне середовище людства				
		Літосфера.	<p>Практична робота Встановлення за тематичними картами материків та України зв'язку між тектонічними структурами, рельєфом, мінеральними ресурсами і густотою населення, розташуванням видобувних, матеріало-, паливомістких виробництв.</p>	<p>Знансвий компонент: <i>називає</i> складові літосфери, структурні елементи літосферних плит; <i>пояснює</i> поняття «геологічне середовище людства», механізми руху літосферних плит, виникнення землетрусів, вулканів, зсувів, формування рельєфу; <i>формулює</i> закономірності поширення форм рельєфу, мінеральних ресурсів.</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>визначає</i> тектонічні структури за формами рельєфу і основними видами корисних копалин (на основі тематичних і комплексних карт); <i>обґрунтовує</i> розташування основних форм рельєфу на материках, в океанах, на території України; <i>порівнює</i> тектонічну будову, рельєф, корисні копалини материків, їх частин; <i>характеризує</i> процеси в надрах і на поверхні Землі, їхні наслідки; <i>використовує</i> тектонічну карту для визначення ступеня загрози сейсмічних явищ на материках і території України; <i>моделює</i> комплекс заходів для протидії появі й розвитку зсуву, осипища;</p>

				<p><i>встановлює</i> за тематичними картами зв'язок між тектонічними структурами, рельєфом, корисними копалинами і густотою населення, розташуванням видобувних і матеріало-, паливомістких виробництв; <i>розв'язує</i> задачі на визначення показника забезпеченості країни окремими видами мінеральних ресурсів.</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>визначає</i> рівень безпеки проживання в районах з різною інтенсивністю вулканічних, сейсмічних, гравітаційних явищ; <i>робить висновки</i> про вплив геологічних процесів і рельєфу на розміщення населення, господарську діяльність; <i>оцінює</i> наслідки загострення ресурсної проблеми на планеті</p>
		Тема 4. Атмосфера та системи Землі		
	Атмосфера	<p>Практична робота Визначення середніх температур та амплітуди їх коливань за добу, місяць, рік. Аналіз рози вітрів.</p>	<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> складники атмосфери, кліматотвірні чинники й типи клімату; <i>наводить приклади</i> взаємодії атмосфери з літосферою, гідросферою, біосферою.</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>читає</i> синоптичні та кліматичні карти, графіки зміни (добової, місячної, річної) температури повітря, діаграми хмарності та розподілу опадів, рози вітрів; <i>розрізняє</i> погоду під час проходження циклону, антициклону, холодного і теплого атмосферних фронтів; <i>пояснює</i> механізм утворення глобальних і місцевих систем потоків у тропосфері; <i>визначає</i> типи клімату за кліматограмами; <i>встановлює</i> сукупність чинників, що формують клімат певної місцевості; <i>характеризує</i> типи клімату; <i>порівнює</i> клімат окремих регіонів на материках і території України; <i>обґрунтовує</i> вплив агрокліматичних ресурсів на спеціалізацію рослинництва.</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>оцінює</i> ресурсні властивості атмосфери, рівень безпеки проживання в районах поширення атмосферних стихійних явищ;</p>	

				<p><i>усвідомлює</i> загрози кліматичних змін і забруднення атмосфери; <i>пропонує</i> способи розв'язування проблеми глобального потепління</p>
		Тема 5. Гідросфера та системи Землі		
		Гідросфера	<p>Практична робота Складання та аналіз схеми системи течій у Світовому океані; порівняння впливу холодної та теплої океанічних течій на клімат одного з материків.</p>	<p>Знаннєвий компонент: <i>називає</i> складові Світового океану, найбільші гідрографічні об'єкти материків, України; <i>формулює</i> залежність між тектонічною, геологічною будовою, рельєфом, кліматом і водами суходолу; <i>знає</i> формулу обрахунку показника забезпеченості водними ресурсами.</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>розпізнає</i> на контурних картах різного масштабу частини Світового океану, найбільші річки, озера; <i>класифікує</i> річки, озера, болота, льодовики за різними критеріями; <i>складає</i> характеристику вод певного регіону (країни) та України; <i>порівнює</i> водозабезпеченість окремих регіонів світу, України; <i>аналізує</i> систему течій у Світовому океані, густоту і конфігурацію річкової мережі території, режим річок; <i>установлює</i> взаємозв'язок між літосферою, атмосферою, гідросферою на прикладі окремих ландшафтів своєї місцевості; <i>використовує</i> фізичні й топографічні карти для характеристики гідрографічних об'єктів; <i>застосовує</i> гідрографічні поняття для опису (характеристики) водних об'єктів; <i>розв'язує</i> задачі на визначення показника водозабезпеченості території.</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>оцінює</i> ресурси Світового океану та прісних вод на суходолі, вплив запасів водних ресурсів на розташування водомістких виробництв;</p>

				<p><i>визначає</i> рівень безпеки проживання на узбережжях океанів, в районах поширення катастрофічних паводків, повеней, карсту;</p> <p><i>усвідомлює</i> загрози забруднення вод Світового океану і суходолу, вплив якості води на здоров'я людей;</p> <p><i>пропонує</i> способи розв'язання проблеми забруднення річок і водойм своєї місцевості</p>
		Тема 6. Біосфера та системи Землі		
		Біосфера		<p>Знансвий компонент: <i>називає</i> складові біосфери, типи ґрунтів, ґрунтотвірні чинники; <i>наводить приклади</i> взаємодії біосфери з літосферою, атмосферою, гідросферою.</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>читає</i> карти природних зон, ґрунтів; <i>розрізняє</i> типи ґрунтів за основними характеристиками; <i>визначає</i> природні зони за основними типами ґрунтів, типовими рослинами і тваринами; <i>встановлює</i> сукупність чинників, що формують ґрунти, рослинність і тваринний світ певної місцевості; <i>характеризує</i> типи ґрунтів, природні зони; <i>обґрунтовує</i> вплив ґрунтів на спеціалізацію рослинництва;</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>оцінює</i> ресурсні властивості біосфери; <i>визначає</i> рівень безпеки проживання в районах поширення отруйних рослин, окремих видів хижих та отруйних тварин; <i>усвідомлює</i> загрози зменшення біорізноманіття, виснаження, забруднення ґрунтів. <i>пропонує</i> способи збереження родючості ґрунтів, видового складу рослинності і тваринного світу</p>

Розділ III. Загальні суспільно-географічні закономірності світу

Тема. 1. Географічний простір. Демографічні процеси у світосистемі

		Географічний простір та демографічні процеси у світосистемі	<p>Практична робота Обчислення показників народжуваності, смертності, природного та механічного приросту населення країни за статистичними даними.</p>	<p>Знансвий компонент: <i>формулює</i> визначення понять «географічний простір», «світосистема»; <i>називає</i> підсистеми світосистеми;</p> <p>Діяльнісний компонент:</p>
--	--	---	--	--

				<p><i>складає</i> схему світосистеми; <i>характеризує</i> географічний простір; <i>обґрунтовує</i> роль географічного простору у світосистемі;</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>усвідомлює</i> глобальну єдність у системі «суспільство – природа»</p> <p>Знавчий компонент: <i>формулює</i> поняття «демографічний перехід», «демографічне старіння»; <i>знає</i> фази демографічного переходу; <i>пояснює</i> причини демографічних явищ, просторові відмінності показників природного й механічного руху, вплив конфесійної, етнічної, соціальної структури населення на процеси відтворення і міграції; <i>наводить приклади</i> країн з різними типами відтворення населення.</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>розпізнає</i> за статеві-віковими пірамідами країни різних типів відтворення населення; <i>характеризує</i> фази демографічного переходу; <i>читає</i> карти населення; <i>обчислює</i> демографічні показники; <i>аналізує</i> текстові, картографічні і статистичні матеріали з метою порівняння процесів відтворення населення; <i>установлює</i> просторові відмінності демографічних процесів за картами; <i>обґрунтовує</i> особливості перебігу демографічних процесів у країнах з різним рівнем економічного розвитку; <i>прогнозує</i> зміни чисельності населення, статевої та вікової структури на основі аналізу статево-вікових пірамід.</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>усвідомлює</i> взаємозв'язок демографічних процесів та рівня соціально-економічного розвитку країни;</p>
--	--	--	--	---

				<p><i>висловлює судження щодо ефективності економічних, адміністративно-правових та виховних заходів демографічної політики;</i> <i>робить висновки про важливість демографічних прогнозів</i></p>
		Тема 2. Глобальна економіка		
		<p>Глобальна економіка</p> <p>Світовий ринок інвестицій і фінансів. Туризм.</p>	<p>Практична робота. Позначення на контурній карті (знаками руху) глобальних ланцюгів доданої вартості «<i>видобування алюмінієвої сировини – виробництво глинозему – виробництво первинного алюмінію – споживання алюмінію</i>»</p>	<p>Знансвий компонент: <i>формулює</i> поняття «глобальна економіка», «глобальні ланцюги доданої вартості»; <i>називає складові</i> міжнародної науково-технологічної сфери, системи виробництва, міжнародної валютно-фінансова системи, сучасних транспортно-логістичних систем, форми світового ринку; <i>наводить приклади</i> міжнародної спеціалі-зації та кооперування виробництва; Діяльнісний компонент: <i>розрізняє</i> національні та інтернаціональні форми виробництва; <i>характеризує</i> особливості глобальних ланцюгів доданої вартості в металургії, автомобілебудуванні, електронних виробництвах, фармацевтиці, легкій промисловості; <i>порівнює</i> економічні вигоди форм участі крани у міжнародній кооперації, ланцюгах доданої вартості; <i>установлює</i> домінуючі чинники розвитку і розміщення виробництв у країнах і регіонах; <i>визначає</i> роль транснаціональних корпорацій та вільних економічних зон у функціонуванні глобальної економіки; <i>уміє</i> знаходити інформацію про сучасний стан окремих виробництв і ринків; <i>аналізує</i> текстові, картографічні й статистичні матеріали з метою визначення особливостей і закономірностей просторової організації складників світової економіки та місця в ній національних економік і транснаціональних компаній; <i>розробляє</i> просторові моделі світового господарства. Оцінно-ціннісний компонент:</p>

			<p><i>оцінює</i> перспективи включення національних виробників у глобальні ланцюги доданої вартості; <i>висловлює судження</i> щодо процесу формування інформаційного суспільства; <i>робить</i> висновки щодо змін світових ринків у період глобалізації</p>
		Розділ IV. Суспільна географія України	
		Тема 4. Політична географія та геополітика . Українська держава	
		Геополітика. Українська держава.	<p>Знансвий компонент: <i>формулює</i> поняття «територіально-політична система»; <i>наводить приклади</i> застосування різновидів «сили» (економічної, мілітарної, «м'якої» або «смарт-сили») в геополітичних протистояннях.</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>розрізняє</i> зовнішню і внутрішню політику, різновиди «сили», територіально-політичні системи національного і наддержавного рівнів.</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>усвідомлює</i> взаємозв'язок і політичні взаємодії територій і географічних місць в геопросторі Українська держава і територія держави України. Політико-географічне положення України: глобальне, регіональне, сусідське. Політико-економічна оцінка державного кордону України. Реформування адміністративно-територіального устрою України.</p> <p>Дослідження 1. Гельсінські угоди (Заключний акт наради з безпеки і співробітництва в Європі) – програма дій для будівництва єдиної, мирної, демократичної Європи</p> <p>Знансвий компонент: <i>називає і показує на карті</i> країни-сусіди України.</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>характеризує</i> політико-географічне положення України на глобальному, регіональному, локальному рівнях;</p>

				<p><i>вирізняє</i> спільні кордони України з політичними та економічними партнерами, з країнами інших політичних та економічних блоків; <i>визначає</i> проблеми адміністративно-територіального устрою України. Оцінно-ціннісний компонент: <i>висловлює</i> судження щодо впливу політико-географічного положення на економічний розвиток України, її місце в Європі та світі</p>
		Тема 5. Населення України		
		Населення України	<p>Практична робота Аналіз картограм народжуваності, смертності, природного приросту, густоти населення, урбанізації в Україні.</p>	<p>Знансвий компонент: <i>знає</i> кількість населення України та особливості її динаміки; <i>називає</i> основні просторові закономірності демографічних процесів і розселення населення в Україні; <i>пояснює</i> особливості демографічної ситуації в країні, урбанізаційних процесів. Діяльнісний компонент: <i>характеризує</i> природний і механічний рух населення, статеву-вікову структуру; <i>уміє</i> знаходити й добирати статистичні матеріали на сайті Державної служби статистики України; <i>аналізує</i> статистичні й картографічні матеріали про населення; <i>розрізняє</i> якість життя у великих і малих, монофункціональних і багатофункціональних містах; <i>прогнозує</i> вплив системи розселення на розміщення виробництва та соціальної інфраструктури. Оцінно-ціннісний компонент: <i>усвідомлює</i> значимість якості трудових ресурсів для економічного зростання країни</p>
		Тема 6. Економіка України в міжнародному поділі праці		
		Економіка України в міжнародному поділі праці		<p>Знансвий компонент: <i>називає</i> показники суспільно-економічного розвитку держави; <i>знає</i> і <i>розуміє</i> особливості секторальної та територіальної структури економіки, суть глобальної</p>

	<p>Стратегія збалансованого розвитку України</p>	<p>Практична робота Аналіз секторальної структури економіки України.</p>	<p>стратегії сталого (збалансованого) розвитку, основні положення стратегії збалансованого розвитку України; <i>пояснює</i> актуальність стратегії збалансованого розвитку для світу й України.</p> <p>Діяльнісний компонент: <i>аналізує</i> секторальну структуру та регіональні відмінності господарства; <i>характеризує</i> чинники, що зумовили розвиток в Україні окремих виробництв товарів і послуг; <i>визначає</i> сучасні риси національного господарства, місце України на світових товарних ринках, чинники міжнародної спеціалізації країни; <i>використовує</i> поняття «додана вартість», «собівартість», «ефективність», «прибутковість», «конкурентні переваги», «міжнародна кооперація», «попит», «пропозиція», «ринкова ціна» тощо для обґрунтування міжнародної спеціалізації України на світових ринках товарів і послуг; <i>вміє застосовувати</i> тематичні карти та статистичну інформацію для ілюстрації описів, характеристик, висновків; <i>розробляє</i> схеми ланцюгів доданої вартості.</p> <p>Оцінно-ціннісний компонент: <i>робить</i> висновки про оптимізацію структури економіки України та її міжнародної спеціалізації; <i>оцінює</i> територіальну структуру господарства країни за екологічними, соціальними, економічними критеріями; <i>висловлює власні судження</i> щодо конкурентних переваг і перспектив розвитку окремих виробництв в Україні; <i>оцінює</i> прояви глобальних викликів в Україні; <i>критично ставиться</i> до дій, проектів, що нехтують глобальними викликами</p>
--	--	--	--

